

[Lars M. Olsen.]

eksemplarer, når det sker efter forud indgiven bestilling og der ikke leveres mere end et enkelt eksemplar til hver enkelt bestiller.

Flere ordførere udtrykte ved lovforslagets første behandling nogen betænkelighed over for såvel denne paragraf som § 12, idet man muligvis kunne forvente visse skadevoldende virkninger for ophavsmanden. Imidlertid er der i udvalgets betænkning kommet en tilføjelse, som vil umuliggøre, at et reproduktionsfirma direkte eller gennem mellemmand iværksætter en art konkurrence over for forlagene og dermed også over for ophavsmændene, der ikke kan anses for legitimeret.

§ 12, som bl. a. forudsætter udstedelse af en kongelig anordning, skulle tillade fotokopiering i beskyttelsesøjemed inden for visse arkiver og biblioteker og legaliserer en i øvrigt i forvejen bestående praksis.

Jeg vil gerne citere et lille afsnit fra betænkningen om § 12, det hedder bl. a. heri:

„Når det drejer sig om fotokopiering, som har til formål at komplettere eller forøge bibliotekers og arkivers samlinger, bør der imidlertid efter udvalgets opfattelse vises stor tilbageholdenhed. Selv om et værk er udsolgt, bør der ikke uden videre være adgang til at fremstille fotokopier af det, idet dette kan vanskeliggøre en nyudgivelse. Undtagelsesvis bør fotokopiering dog kunne tillades, f. eks. til ertstatning af et enkelt ødelagt eller bortkommet nummer i en tidsskriftserie, når nummeret ikke længere kan erhverves i boghandelen.“

Fra forfattere og Koda har man protesteret imod fremstilling af programmer, hvori der uden vederlag trykkes tekst i tilslutning til et musikalsk værks opførelse.

For at imødekomme ønskerne fra denne side har udvalget stillet et ændringsforslag, hvorefter en forfatter har krav på vederlag ved salg af et program med tekst, hvis samme er fremstillet i mere end 300 eksemplarer. Bestemmelsen tager især sigte på de såkaldte „humørparader“ eller tilsvarende foranstaltninger.

Lovforslagets kapitel III, der omhandler ophavsrettens overgang til andre, indeholdt visse ufravigelige regler, der f. eks. gav ophavsmanden ret til at hæve en aftale

med bibeholdelse af oppebåret honorar, såfremt udgivelse hos et forlag ikke fandt sted inden for en vis tidsfrist, nemlig 2 år. Denne bestemmelse er ændret, således at der nu kan ske fravigelse fra aftalen, når parterne er enige, en bestemmelse, som formelt vel nok er en indskrænkning i ophavsmandens rettigheder sammenholdt med lovforslaget, men som næppe — i hvert fald efter min mening — behøver at være i forfatterens disfavør. Ved denne ændring kommer vor lovgivning på dette område i øvrigt i overensstemmelse med svensk og finsk lovgivning.

En anden indskrænkning i ophavsretten indeholdes i § 13, hvorefter bygninger og brugsgenstande under visse betingelser kan ændres af ejeren uden ophavsmandens samtykke. Udvalgets overvejelser har medført en ny redaktion af den omhandlede paragraf, hvorefter, når talen er om brugsgenstande, ejeren nu gives helt fri adgang til at foretage ændringer.

§ 16 indeholder en meget væsentlig forbedring i ophavsmandens favør sammenlignet med tidligere lovgivning.

Dansk Ungdoms Fællesråd har kritiseret den nye bestemmelse, der bl. a. giver ophavsmanden ret til vederlag, når mindre dele af hans litterære frembringelser af en eller anden art optages i samleværker, sangbøger eller lignende. Det nævnte fællesråd har ønsket, at den nuværende status bevaredes med hensyn til sangbøger.

Udvalget har ikke kunnet følge dette ønske, men mener, at man af praktiske grunde burde tillade gengivelse af visse sangtekster i mindre hæfter, når det skete til brug for deltagere i et bestemt møde eller en serie af møder. I øvrigt ville det formentlig være administrativt vanskeligt for ikke at sige umuligt at opkræve royalty, hvor det drejer sig om trykning og udgivelse af små sangblade eller sanghæfter, som eksempelvis anvendes som ovenfor anført eller ved mindre sammenkomster, familiefester eller lignende.

Der har vedrørende ophavsrettens gyldighedstid i den allerede i fjor i den svenske rigsdag vedtagne lov været en række kritiske artikler i danske dagblade. Gyldighedstiden for brugskunst i Sverige er nemlig begrænset, vi kan måske sige foreløbig, til 10 år. Allerede under de interessandina-